

TŘÍDÍME PRO VÁS INFORMACE
ZE SVĚTA EKOLOGIE, ODPADOVÉHO
HOSPODÁŘSTVÍ, VĚDY I ZDRAVÉHO
ŽIVOTNÍHO STYLU...

28.2.

JE DATUMEM
HLÁŠENÍ
DO ISPOP

VYTŘÍDĚNO
MAGAZÍN

ČÍSLO

11 2025

Digi-E

čtení čipů a QR

POKUD VAŠE OBEC JIŽ VYUŽÍVÁ EVIDENT X, MÁME PRO VÁS NOVINKU, KTERÁ VÁM VÝRAZNĚ ZJEDNODUŠÍ ČTENÍ ČIPŮ A QR KÓDŮ V TERÉNU – APLIKACI DIGI-E DO VAŠEHO VLASTNÍHO MOBILU ČI TABLETU!

VÝHODY APLIKACE DIGI-E

Okamžitá práce s daty z EvidentX

skenujete QR kódy a čipy přímo v terénu.

Rychlá identifikace nádob

ihned vidíte, komu nádoba patří, kdy byla svezena a kde se nachází.

Přehledná mapa

snadná evidence svozů, domácností a poplatníků.

Kompatibilita s EvidentX

čtečka zobrazuje data z EvidentuX.

Funguje na telefonech s OS Android

intuitivní ovládání bez složitého školení.

Instalace na více zařízení za jednu cenu.

Digi-E využívá existující infrastrukturu vaší obce
– žádné další složité nastavení, jen efektivnější správa evidence odpadu!

Máte zájem? Konzultujte se mnou, poradím Vám:
Jana Srnková | +420 777 700 891 | srnkova@bclogia.cz

www.odpadyprofirmy.cz

Vietnamská cesta může být i pro nás inspirací...

Vítejte v době, kdy se tradice setkává s nejmodernějšími technologiemi, a kdy se životní prostředí dostává do popředí zájmu celé společnosti. Přesně takový je současný Vietnam, v němž pro vás píšu tento úvodník. Zážitek, nejen těch cestovatelských, ale i odpadářských je tolik, že je škoda se o ně nepodělit. V mnoha ohledech je pro nás Vietnam velkou inspirací.

Mám zde možnost sledovat, jak se ekologická revoluce stává realitou; a to nejen v podobě neobvyklých popelářských vozidel, která nejen že systematicky třídí odpad, ale především svým precizním fungováním vedoucím k odpovědnému přístupu ke všem odpadům.

Zvláštní pozornost si ve Vietnamu zaslouží i dopravní sektor. Až 40 procent všech registrovaných vozidel je zde elektrických, což svědčí o odhodlání přecházet k čistším formám mobility. A to není všechno. Ve Vietnamu platí přísná

pravidla i pro nové stavby. Každá nová budova musí být energeticky neutrální. Výsledkem jsou nejen moderní fotovoltaické elektrárny, ale i větrníky, které se tyčí v horách a dodávají energii s ohledem na přírodu.

Žádnému cestovateli neunikne, že Asie se v oblasti environmentálního hospodářství vydala na ambiciózní cestu kupředu. Hledat a ukazovat nová a neotřelá řešení je cílem i našeho magazínu Vytříděno. V tomto čísle se tedy spolu podíváme na inovativní metody třídění odpadu, řešení energetické efektivity a celkový přístup k zodpovědnému životnímu prostředí, kterými může Česká republika inspirovat ostatní kouty světa. Připojte se k nám na této cestě za udržitelnější budoucností, kde každý malý krok znamená velký posun pro naši planetu.

Váš Ivan Vystřčil
vydavatel

Omšelé trafostanice mění v netradiční výtvarná díla kráslíci města

Vladimír Klepáč

Nerovný souboj je název nedávného výtvarného počínu týmu streetartových umělců z ateliéru Malujeme jinak. Zdobí dříve zanedbanou trafostanici v Brně-Komíně. Na výjevu se obrovský nosorožec bílý přetlačuje s osobním autem. Připomíná, že aut je na světě kolem 1,5 miliardy, zatímco nosorožci bílí zůstali ve volné přírodě kvůli ničení životního prostředí již jen dva.

Jde již o čtyřicátou brněnskou trafostanici, kterou umělci z uskupení Malujeme jinak přeměnili v netradiční umělecké dílo. Začínali před 14 lety, kdy na ulici Koliště v centru města vytvořili tři velké kresby velryb.

Hitovkou tříčlenného týmu se stala britská královna Alžběta II. z Líšně, kterou na tamním sídlišti zvětčili tak, jako by se dívala do ulice z panelákového balkónu.

„Vytvoření malby trvá i s přípravou zhruba týden. Trafostanice je vždy před tím zrekonstruována, dělníci nám přitom připraví bílou fasádu jako plátno a můžeme tvořit,“ řekl jeden z tvůrců nosorožce Lukáš Veselý. Každý z výtvarných počínů je jiný. Oblíbeným motivem jsou zvířata. Fotky trafostanic si hojně dávají lidé na sociální síť.

Jak řeší problematiku odpadů radnice?

Zdenka Palkovičová

Starosti starostů s odpady, ty jsme si vzali na mušku ve dvou rozhovorech. Cílem je ukázat, že když dva dělají totéž, není to totéž, tedy že problémy se snižováním odpadů a tříděním si každá radnice řeší po svém.

Přílepy na Kroměřížsku starostka Ivana Sehnalová

Evropská unie si dala za cíl do roku 2030 recyklovat 70 procent komunálního odpadu. Jak jsou na tom Přílepy v oblasti třídění odpadu?

Myslím, že to u všech občanů není stoprocentní, ale protože již třetím rokem komunální odpady vážíme, tak většina občanů se snaží z černé popelnice vytřídit, co nejvíce. Bohužel jsou i někteří, kterým nevadí, že si připlatí za to, že vyhodí i vytřiditelné odpady do popelnice. Na ty zatím žádný apel ani osvěta nepůsobí.

Co by mohlo do budoucna situaci zlepšit?

Chceme zavést evidenci pytlů pomocí čárových kódů, které odvážíme od domů tak, aby měli všichni přehled o tom, kolik pytlů vytřiditelných složek odevzdali. Tento přehled bude sloužit i obci, jestli občané skutečně třídí nebo odpad končí jinde.

Jak obyvatele motivujete ke třídění odpadu?

Vzhledem k tomu, že téměř dvě třetiny občanů platí minimální poplatek, tak asi největší motivací je, že pokud budou mít popelnici těžkou, tak budou platit za odpady více. Také neustálou osvětou a přidělením kompostérů do každé domácnosti jsou nejtěžší odpady (bioodpad) z popelnice vytříděné. Než jsme přistoupili k vážení, tak jsme si pozvali všechny zájemce o informace a vysvětlili princip vážení. Tím, že už vážíme delší dobu a navíc máme program, ve kterém si občané váhu popelnic mohou ověřit, tak již dopředu ví, kolik je odpady budou stát.

Neuvažovala jste nad zavedením čipování sběrných nádob a následnou evidencí odpadového hospodářství?

Toto řešení jsme zavedli hned po velké změně zákona a také jsme ihned přistoupili na poplatek dle hmotnosti odpadu.

Okolní obce se diví, že máme poplatek tak nízký, ale občané jsou již na vážení zvyklí, a i tento poplatek nám zatím stačí na pokrytí nákladů. Spíše do budoucna, ještě po prozkoumání statistik z programu, uvažujeme o svozu komunálních odpadů 1x měsíčně oproti současnému 14-ti dennímu svozu. Program na evidenci EvidentX a sledování odpadů MotivátorX jsme zavedli přibližně po roce vážení a občané možnost sledování váhy vítají.

Aby se snížilo množství textilií v běžném odpadu, jsou nově obce povinny zřizovat místo, na kterých jej lze vytřídit.

Už začátkem roku jsme si nechali dovézt kontejner navíc, takže máme tři. Textil sbíráme již řadu let, takže i textilní odpad již naši občané ovládají třídít. Problém byl spíše v tom, že jsme měli kontejnery neustále plné a než je někdo vyvezl, tak se vyhozené oblečení válelo kolem kontejnerů. Když byl zavedený systém doposud jako předcházení vzniku odpadů, tak to bylo zdarma a když je to povinné, tak při stejné činnosti na tom, ještě firmy na svoz pořádně vydělají na úkor obcí. A s tím nesouhlasím, ale když je to povinné, tak to někomu odevzdat musíme. Opět to musí zaplatit občané, ačkoliv to vytřídí. Dříve platili firmy nám a nyní budeme platit 6x vyšší částku.

Košíky na Uherskohradištsku starosta Jaroslav Šlechta

Evropská unie si dala za cíl do roku 2030 recyklovat 70 % komunálního odpadu. Jak jsou na tom Košíky v oblasti třídění odpadu?

Se současným stavem v třídění odpadu v naší obci jsem vcelku spokojen. Problém je však u místních chalupářů. Ze zákona platí jako jedna fyzická osoba, odpad jim vyvážíme, ale nemůžeme ho započítat v rámci evidence občanů s trvalým pobytem. Vzhledem k tomu, že naši občané dobře třídí, tak nám zatím vychází vývoz za rok v souladu s legislativou. Do budoucna však vidím problém se snižováním komunálního odpadu, a to díky chalupářům, které nemůžeme do sovu započítat.

Co by mohlo do budoucna situaci zlepšit?

Jednoznačně zkvalitnit třídění veškerého odpadu.

Jak se staví spoluobčané k Vašemu svéráznému a osvětovému způsobu dohlížení na třídění odpadu? Povíte nám o tom něco bližšího?

Z mého pohledu je snad převážná většina obyvatel obce spokojena s mým způsobem dohlížení na třídění odpadu. Já osobně denně kontroluji obsah kontejnerů na tříděný odpad. Drobnosti, které do toho kontejneru nepatří, vytrídím. Pokud se týká většího problému, sednu ke kameře, která snímá jen místo u kontejnerů a snažím se dohledat viníka. Dost mně pomáhají eshopy u papíru, kde jsou na krabicích vizitky a dotyčným ihned volám ke sjednání nápravy. Narážím však na problém s Policií ČR.

Pokud zjistím SPZ a převážně jde o chalupáře, tak volám na PČR zda mi nezjistí majitele vozu, abych mohl dotyčným vysvětlit, jak se třídí. PČR se vymlouvá na GDPR, nabízí však vyslat hlídku ke zjištění škody. Za tento výjezd, kdy nejde o žádný velký přestupek, napíše PČR zprávu a obec v rámci veřejnoprávní smlouvy s ORP Uh. Hradiště zaplatí 2000 Kč. A to jsem byl na projektu PČR s názvem „Spolupráce PČR s územními samosprávami.“ Tato spolupráce v rámci odpadového hospodářství je však na bodu mrazu. V neposlední

řadě jsme navýšili daň z nemovitosti na tři a snížili poplatek za odpad 100 Kč občan/rok.

V rodinném domě, pokud žijí minimálně dva lidé, dům má zahradu, tak zvýšení daně z nemovitosti nepocítí, naopak vícečlenné rodiny na tom vydělají. Tím jsme částečně vyřešili chalupáře a firmy, které kupují nemovitosti. Více jak polovinu katastru má však Arcibiskupství Olomoucké. Tato organizace však má výjimku ze zákona a daň z nemovitosti neplatí. Všichni jsme si rovni, jen někteří rovnější.

Neuvažoval jste nad zavedením čipování sběrných nádob a následnou evidencí odpadového hospodářství?

Uvažoval, ale na čipování sběrných nádob zatím nepůjdeme. Důvod: Český člověk, aby ušetřil, vyhodí odpad jinde mimo popelnici či kontejner, zejména u nás, kde máme velkou plochu neobydlenou a převážně les.

Aby se snížilo množství textilií v běžném odpadu, jsou nově obce povinny zřizovat místo, na kterých jej lze vytrídít. Jste na změnu připraveni?

Ano jsme. Již mám podepsanou smlouvu s firmou o vývozu nepotřebného textilu. To samé platí i u biologického odpadu. Všichni občané obce mají v rodinných domech kontejnery na biologický odpad z finančních prostředků obce. Pokud mají zahrádku nebo zahradu, mnohdy i malé hospodářství – slepice, králíky, atd., tak jim tento kompostér stačí a není nutno biologický odpad vyvážet. A to nemluvíme o tom, že mnozí občané mají kotel na štěpku a jakékoliv větve ze stromů od občanů berou, naštěpkují a pak s tím topí. Z ministerstva životního prostředí se však dovídám, že kontejnery jsou pouze v rámci předcházení odpadu. Cituji článek z novinek SFŽP: „Nejlepší odpad je ten, který vůbec nevznikne.“ Co máme od 1. 1. 2025 vykazovat, když biologický odpad nemáme. Ale i na tuto situaci jsme připraveni. Máme velkoobjemové kontejnery ve sběrném místě a smlouvu s kompostárnou. Hlavně, že zemědělská družstva dostávají dotace na 2x ročně pomulčování ne malých travnatých ploch.

Adoptivním rodičem tukana z Hodonína je BC LOGIA, hledá pro něj jméno

Jana Srnová

Brněnská IT společnost BC LOGIA, která se zaměřuje na informační systémy pro oblast odpadového hospodářství, má ve svém logu tukana. Není proto divu, že se opět stala adoptivním rodičem skutečného tukana pestrého, jehož domovem je Zoologická zahrada v Hodoníně. Čtenáři našeho magazínu Vytríděno mu nyní mohou pomoci vybrat jméno.

„Naše firma se dlouhodobě zaměřuje nejen na inovace v oblasti evidence odpadového hospodářství, ale také na udržitelný přístup k životnímu prostředí. Adopce tukana je jedním z mnoha kroků, kterými podporujeme ochranu ohrožených druhů a zároveň přibližujeme jejich krásu široké veřejnosti,“ uvedl jednatel společnosti BC LOGIA Ivan Vystrčil.

Tukan pestrý, známý svým barevným zobákem a hravým chováním, je fascinujícím zástupcem tropického ptačího světa. Přestože se ve volné přírodě vyskytuje v oblastech Střední a Jižní Ameriky, jeho přežití je stále více ohroženo kácením deštných pralesů a ilegálním obchodem se zvířaty. Díky projektům na ochranu druhů a podpoře zoologických zahrad mohou tito ptáci žít v bezpečném prostředí a přispívat k osvětě o důležitosti biodiverzity.

POMOZTE NÁM VYBRAT JMÉNO!

Letos jsme se rozhodli dát našemu tukanovi jméno, a chceme, aby o něm rozhodli naši příznivci. Na Facebooku BC LOGIA, a.s. můžete přidat svůj vlastní originální tip – zadejte @bclogia.cz

ZAPOJTE SE A POMOZTE NÁM VYBRAT TO NEJLEPŠÍ JMÉNO PRO NAŠEHO MASKOTA...

SPOLEČNĚ PRO LEPŠÍ SVĚT

„Podporou projektů, jako je adopce zvířat, můžeme společně přispět k ochraně ohrožených druhů. Vážíme si toho, že můžeme být součástí této iniciativy, a věříme, že inspirujeme i další firmy a jednotlivce k tomu, aby se zapojili,“ dodal Vystrčil.

JAK SE MŮŽETE PODÍVAT NA TUKANA?

Díky moderním technologiím si můžete našeho adoptivního mazlíčka prohlédnout i vy! Online video s tukanem je k dispozici zde: www.bclogia.cz/bcl-family/ nebo načtete ← QR

MÁTE NA JAZYKU JMÉNO?

Hlasovat o jménu tukana na FB můžete zde → hlasovací příspěvek je připnutý hned nahoře, najdete ho tedy snadno :-). Zkuste QR...

Vyhazujeme hory textilu! Nově musí obce zajistit jeho třídění

Zdenka Palkovičová

V České republice se vyhodí ročně zhruba 180 000 tun textilu. S jeho vyhazováním do černých nádob s komunálním odpadem by měl být od letoška definitivní konec. Už žádné další oblečení, boty nebo bytové textilie nesmí zamířit na skládky a do spaloven.

Změnu má zajistit novela zákona o odpadech, schválená již v roce 2020. Konkrétně jde o tu jeho část, která od počátku roku 2025 nařizuje obcím zřizovat na jejich území místo, na němž mohou občané textil a obuv odložit. Jen takto lze totiž podle odborníků zajistit, aby byl tento odpad znovu využit či ekologicky zlikvidován.

Až dosud bylo pro vyhazovaný textil v republice přibližně 10 000 kontejnerů. Z oněch 180 000 tun odpadu v nich ale ročně končilo jen zhruba 15 procent tohoto odpadu. Jinými slovy šlo jen o asi 27 000 tun textilu, který byl po přetřídění znovu prodán v Česku nebo vyvezen k prodeji, recyklován (opětovně použité materiálu), upcyklován (přeměna na nové a kvalitnější materiály) nebo downcyklován (opětovně využití původního materiálu, i když následně nemá tak vysokou kvalitu).

Nová odpadová legislativa vyžaduje přímo od měst a obcí nejprve zajistit separaci tohoto odpadu. Následně budou radnice odpovědné i za to, že neskončí na skládkách nebo ve spalovnách. Textil a obuv se v budoucnu nebude recyklovat pouze přes kontejnery, ale i přes různá sběrná místa. Vzniknou i v prodejnách, kde bude možné například při zakoupení nové halenky odevzdat tu starou, která už vyšla z módy. Bude to obdoba prodejen s elektrozaobojím, v nichž lze odevzdat například staré televize.

Kdo to celé zaplatí?

Část poplatků spojených s výdaji na recyklaci materiálů, jako jsou sklo či plast, momentálně v ČR platí prodejce anebo výrobce, který produkty dává na trh. Někdy se poplatek rozdělí mezi oba subjekty. Stejný princip by se nově mohl týkat také textilu. Ve finále se tento poplatek asi zobrazí v cenách produktu a vše zaplatí samotný zákazník. Nárůst cen by ale neměl být dramatický.

Příklad z Francie využívající systém rozšířené odpovědnosti výrobce. Poplatek za kus prodaného oblečení je zhruba jedna koruna. Při prodaném množství cca 288 milionů kusů textilu za rok to představuje výnos cca 288 mil. Kč. Tyto finanční prostředky jsou obcím přerozděleny podle počtu obyvatel, aby se radnice mohly o odpad postarat.

Ideální je, aby tento odpad ani nevznikal.

„První krok je ale u samotných výrobců textilu, kdy je důležité se zaměřit na kvalitu materiálu, design výrobku či jeho opravitelnost. Tam to všechno začíná. Druhý krok je třídění. Třetí krok jsou pak inovace – jedná se například o digitální štítky, úplné informace o tom, co se v textilu nachází, nebo recyklace z vlákna na vlákno,“ uvedla ředitelka Institutu cirkulární ekonomiky (INCIEN) Michaela Kloudová.

Zástupci Generace Z sice nechtějí plýtvat s potravinami, ale čelí vlastní lenosti

Vladimír Klepáč

Zástupci Generace Z, tedy lidé narození od půlky devadesátých let do roku 2010, mají sice velkou snahu změnit své chování tak, aby méně plýtvali potravinami, mnozí z nich ale nevědí jak na to, zvláště když se odstěhují od rodičů a teprve učí se vést vlastní domácnost. Navíc čelí, jak sami přiznávají, i vlastní lenosti. Vyplývá to z nového průzkumu „*Někdy u nich vítězí v této oblasti pohodlnost nad zodpovědností,*“ řekla Lucie Veselá z brněnské Mendelovy univerzity.

O změnu přístupu zástupců Generace Z v ČR k potravinám usiluje celým tým vědců ze tří tuzemských univerzit a několika institucí. „*Generace Z má totiž potenciál stát se klíčovou hnací silou udržitelnosti. Proto je naší snahou inspirovat právě tyto mladé lidi ke změně jejich chování,*“ vysvětlila Veselá. Výzkumníci doufají, že pokud se jim podaří vychovat současnou mladou generaci k „*rozumnému přístupu k potravinám*“ ovlivní tím celou společnost.

Ročně končí nejen v Česku, ale i v celé Evropě v odpadu tisíce tun potravin, které se zkazily, nebo mají prošlou trvanlivost.

To vše jen proto, že s nimi spotřebitelé neuměli vhodně nakládat, nebo si je koupili zcela zbytečně. Z výzkumného projektu vedeného Mendelovou univerzitou vyplývá, že v ČR skončí v odpadu ročně průměrně 37 kilogramů potravin na občana.

„*Nelze říct, že by Generace Z plýtvala více či méně. Šlo nám o to zjistit, kde jsou její slabá místa ve vztahu k práci s potravinami a jak na nich zapracovat. Již jsme koncem loňska spustili i kampaň ve snaze dosáhnout zlepšení,*“ uvedla Veselá. Z výzkumu vyplývá, že pokud zástupci Generace Z bydlí s rodiči, plýtvají s jídlem mnohem méně, než když se pak osamostatní.

Seznam kapitol

1

Jak velcí jsme „plýtvací“?

Každý z nás někdy hodil jídlo do koše, aniž by nad tím přemýšlel, ale zamyslel(a) ses někdy nad tím, kolik toho za rok opravdu vyhodíš? Možná budeš překvapen(a), jak velcí plýtvací jsme. Představíme ti, jaké jsou současné trendy, ale také jaké aplikace můžeš ke snížení plýtvání použít. Zamysli se, jak by to vypadalo, kdybychom všichni trochu ubrali. Svět by byl zelenější a tvá uhlíková stopa by byla podstatně menší.

[Přejít na kapitolu →](#)

Ve společné domácnosti s rodiči je to 30 gramů vyplývaných potravin denně, v samostatné domácnosti je to pak 66 gramů. Podle odborníků chtějí mladí s potravinami šetřit, ale nevědí jak na to. Občas čelí „*vlastní pohodlnosti, lenosti a konzumnímu přístupu společnosti, kdy někdy nechají raději potraviny v ledničce zkazit, protože se jim ten den nic řešit nechce*“.

Změnu chtějí vědci dosáhnout rozsáhlou kampaní, která odstartovala na podzim minulého roku. Zapojili do ní influencery. Poslali je do univerzitních kampusů i na koleje, aby se zástupci mladé generace natáčeli videa a tvořili na téma plýtvání potravinami podcasty. **Tým pražské Univerzity Karlovy vytvořil interaktivní aplikaci Nebud' Trash – na internetu nebudtrash.cz.**

„Obsahuje krátká videa, texty, ale i jednoduché hry nejen upozorňující mladou generaci nejen na to, že má smysl šetřit potravinami. Učí ji, jak na to. Chceme tím dosáhnout změny myšlení u Generace Z,“ vysvětlil koordinátor vývoje aplikace Igor Červený. Ke konci letošního roku čeká aplikaci kompletní modernizace tak, aby byla uživatelsky příjemná a jednoduchá.

Když neřeší kybernetickou bezpečnost, svaňuje kamarádům ploty a jezdí na koni

Vladimír Klepáč

Podnikatel Lukáš Příbyl
ze společnosti Axenta

Ocenění EY Podnikatel roku 2024 Jihomoravského kraje před časem převzal Vítězslav Macháček, zakladatel obuvnické společnosti VM Footwear, která z Moravy dobývá i trhy v zahraničí. Konkurence byla podle pořadatelů soutěže tvrdá a výběr vítěze náročný.

Do finále se proboujvalo celkem jedenáct osobností. Za každou z nich není jen úspěšná firma, ale i jedinečný podnikatelský příběh. Protože se vyhlašuje jen vítěz, zbylá desítky finalistů skončila na pomyslném druhém místě. Patří do ní i ajťák, svářeč (ano, milý čtenáři, svářeč) a jezdec na koni Lukáš Příbyl, jehož podnikatelským dítětem je společnost Axenta. Více nejen o ní, ale také o oblasti kybernetické bezpečnosti, kterou se zabývá, prozradil v našem rozhovoru.

Přiblížte nám nejprve společnost Axenta a jaký je její podnikatelský záběr?

Založena byla v květnu 2009 z důvodu našeho vnímání potřeby trhu na systémového integrátora v oblasti komplexní bezpečnosti, tj. bezpečnosti informačních technologií, ochrany informací a fyzické bezpečnosti. Jsme mladá dynamická společnost, působící jako systémový integrátor v oblasti komplexních bezpečnostních řešení a služeb. Ukazujeme svým klientům optimální cestu k vybudování, provozu a zdokonalování systému řízení bezpečnosti ICT.

Poskytujeme analytické služby, návrhy, realizace a provoz optimálních řešení, chránících informační aktiva a kritické procesy zákazníka. Axenta se vyznačuje hlubokou znalostí, perfektním zvládnutím procesních analýz a využíváním výsledků v prospěch zákazníka.

Za největší pracovní úspěch považuji to, že se nám podařilo vytvořit kolektiv, který je lidsky na vysoké úrovni. Z toho potom pramení další důsledky – všichni vnímáme naši práci stejně a tvoříme kvalitní řešení a tvoříme pracovní atmosféru, kam se těšíme. Není to firma, je to klub!

Jak jsme na tom v ČR s kybernetickou bezpečností? Zkuste srovnání se zahraničím.

Srovnání musím rozdělit na srovnání s USA a srovnání se západními zeměmi EU.

V USA jsou o notný kus vpředu, protože mají firmy rozdělené do kategorií podle velikosti, podle vlivu na kritickou

infrastrukturu státu podle toho, jestli mají akcie na burze atd. A každá kategorie má předepsané povinnosti stran plnění kybernetické bezpečnosti. A podle toho to taky vypadá, je to zatím pořád největší trh, a tedy největší prostor pro vývoj nových řešení.

Západ Evropy je o krok za USA a o krok před námi. Ten rozdíl není tak velký, jak býval, ale stále nám něco k dokonalosti chybí. Máme zákon o kybernetické bezpečnosti, připravujeme se na evropskou směrnici NIS2, takže předpokládám, že do pár let doženeme západní Evropu a pak i USA.

Od založení naší firmy jsme mohli sledovat vývoj kybernetické bezpečnosti na trhu v České republice a na Slovensku, začínali jsme tím, že jsme vysvětlovali, že kybernetická bezpečnost není přímo z kategorie IT, tedy informačních technologií. Je to svébytný obor a IT pouze zajišťuje provoz kybernetické bezpečnosti. Nyní to všichni ví. Potom jsme vysvětlovali, co je to SOC, dnes vysvětlujeme, jak poznat správný a kvalitní SOC (*Security Operation Centrum, česky Bezpečnostní dohledové centrum*). Všichni si uvědomují důležitost kybernetické bezpečnosti už stejně jako důležitost fyzického zabezpečení firem.

Chybí nám více investic do kybernetické bezpečnosti, chybí nám více sdílení úspěchů i neúspěchů a chybí nám více kontrol ze strany státu.

S nejrůznějšími podvodníky se v poslední době roztrhl v České republice pytel. Okrádají důvěřivce, lidé přicházejí o statisíce, doslova o celoživotní úspory. Jak se chránit proti útokům na jejich bankovní účty, zneužívání fotek a profilů na sociálních sítích?

Ano, je to tak, řešíme to téměř každý den. Rada je jednoduchá – kontrolovat, ověřovat, nepracovat ve spěchu. Zkontrolovat, kdo píše, z jakého čísla nebo mailové adresy, ověřit si v dané firmě, zda opravdu něco takového poslali a platbu požadují apod. Přijít o peníze na účtu, anebo investovat pět až deset minut do ověření platby je snad jasný poměr...

Pro velké instituce a firmy je asi snazší se chránit proti kyberútokům. Co ale ty malé?

Malé firmy a organizace podléhají dnes kybernetickým útokům stejně jako ty velké. Útočníci si je vybírají rádi, protože jsou méně chráněné, a přitom mají důležitou výrobu nebo funkci. Zrovna nedávno jsme řešili incident v jedné menší výrobní firmě a pan majitel říkal, že teprve až o tom začal mluvit mezi kolegy a přáteli, tak s hrůzou zjistil, kolik dalších firem bylo napadeno. Je to to nesdílení neúspěchů, o kterém jsem hovořil před chvílí. Vyvolává to atmosféru poklidu a pocit toho, že do kyberbezpečnosti není třeba investovat.

Pro malé firmy a organizace máme řešení. Jsou na míru, nejsou moc drahá a robustní, ale jsou účinná. Museli jsme najít řešení a poskytnout jej na trh, protože i malé firmy musí plnit požadavky zákona.

Prý jste si udělal svářečský průkaz a když si chcete na chvíli od kybernetické bezpečnosti odpočinout, tak děláte kamarádům ploty?

Mám dvojí vzdělání – IT a strojní. A když potřebuji opustit svět jedniček a nul, svět imaginárních procesů v křemíkovém čipu, tak se zavírám doma ve své dílně a něco užitečného vyrábím. Třeba ty ploty, branky, zábradlí apod. A i když je to pro kamarády, tak to musí být profi a k tomu je potřeba i ten

certifikát a svářečí zkouška. Kdyby plot spadl a někoho zranil, tak já mám všechno v pořádku. Chápejte, stále uvažuji podle stejných vzorců chování – musí to být v první řadě bezpečné, profi a podle zákonných zvyklostí v naší zemi. Amatérismus odmítám.

Máte koně, to bude asi Váš největší relax?

Je to tak, koně máme, jezdíme s dcerou. Recept na relax je jednoduchý, práce a kancelář, doma a dílna a pak je potřeba zařadit program venku, v přírodě. A příroda a kůň jedno jest. Takže relaxujeme venku, pohybem, s koníčkem a přáteli od koní. Všem mohu jen doporučit!

Ochranné prvky, budky, přesuny čapích hnízd. Energetici ochraňují ptactvo před úrazy elektřinou.

Sýček obecný

Lubomír Budný, E.ON

V České republice je provozováno zhruba čtvrt milionu kilometrů elektrického vedení. Elektrické vodiče a sloupy se staly neodmyslitelnou součástí krajiny. Ale třeba pro ptáky se elektrické vodiče mohou stát i smrtelnou pastí. Energetici z distribuční společnosti EG.D, člena skupiny E.ON, však ve spolupráci s ornitology podnikají řadu opatření, aby těmto tragédiím předcházeli.

Tisíce ptáků každoročně hynou po zásahu elektrickým proudem na sloupech vysokého napětí, které se staly jejich nebezpečnými odpočívadly. I proto se provozovatelé tuzemských distribučních soustav zabývají ochranou životního prostředí a ochrana ptactva je jejich dlouhodobou prioritou.

„Ročně investujeme desítky milionů korun do opatření, která chrání životní prostředí. Dlouhodobě se zapojujeme i do environmentálních projektů, jako je například Uklidme Česko, pořádáme Ekofestival a spolupracujeme s odborníky, mezi něž patří také Česká společnost ornitologická,“ přibližuje Pavel Čada, místopředseda představenstva společnosti EG.D.

Jedním z hlavních opatření je instalace bezpečných konzol typu Birdsafe nebo Pařát na sloupy vedení vysokého napětí. Tyto certifikované prvky zabraňují ptákům dosedat na nebezpečné části vedení. Současně jsou na sloupech umístovány speciální dosedací tyče, která ptákům umožňují bezpečné usednutí v dostatečné vzdálenosti od vedení pod napětím. V roce 2024 byly ochranné konzole namontovány na bezmála dva tisíce podpěrných bodů a celkově je nyní zabezpečeno více než 90 000 sloupů v distribuční síti EG.D. Každoročně jich přibývají tisíce dalších.

„Zákon ukládá distributorům povinnost zabezpečit všechna elektrická vedení proti úrazům ptactva do roku 2035. My dlouhodobě spolupracujeme s Ministerstvem životního prostředí a Agenturou ochrany přírody a krajiny. Díky této spolupráci používáme pouze certifikované ochranné prvky, které ptactvu zaručují stoprocentní bezpečnost,“ vysvětluje Jan Volek, vedoucí síťového managementu EG.D.

V kooperaci s Českou společností ornitologickou společnost EG.D nejen zabezpečuje sloupy, ale podílí se i na dalších aktivitách, jako je přesun čapích hnízd na bezpečné podložky nebo instalace speciálních budek pro sýčky obecné. Během dvou let nainstalovali energetici ve spolupráci s ochránci přírody 47 budek. Právě v jedné z těchto budek vloni na Brněnsku poprvé zahnízdili kriticky ohrožený sýčci a vyvedli mláďata.

„Sýček obecný patří mezi druhy, které v Česku bojují o přežití. Dnes u nás žije přibližně jen sto párů. Díky spolupráci s EG.D a instalaci hnízdních budek sýčci dostávají šanci na záchranu a my věříme, že se jejich populace bude postupně zvyšovat. V montáži dalších budek hodláme pokračovat,“ říká Lukáš Viktora z České společnosti ornitologické.

EG.D také testuje nové technologie, které ptákům pomáhají vyhnout se nárazu do vodičů. Například u Žďáru nad Sázavou energetici nainstalovali speciální spirály, díky nimž ptáci lépe vidí elektrické dráty. Na jiných místech jsou na vodiče připevňovány barevné plastové koule, které upozorňují na přítomnost vedení nejen ptactvo, ale i piloty letadel.

Energetici také spolupracují s ornitology, ale i obcemi na přesunu čapích hnízd. Ta se v některých lokalitách na sloupech elektrického vedení objevují, představují riziko poranění elektrickým proudem pro čápy a zároveň ohrožují i bezpečnost dodávek elektrické energie. Montéři na takových místech mohou jen obtížně provádět nutné práce na vedení.

„Už několik let proto dohromady s municipalitami a ornitology vytipováváme problematické sloupy, aby se čapí hnízda přemísťovala na speciální hnízdní podložky v jejich okolí, kde jsou čápi v bezpečí,“ upřesňuje Jan Volek.

Například v Sudoměřicích na Hodonínsku instaloval distributor nový sloup se speciální podložkou již v roce 2022 a čápi ho začali využívat. Předloni zde vyvedli dvě mláďata, vloni dokonce o jedno více. Úspěch mají hnízdní podložky také v jiných lokalitách. Například v Nových Mlýnech na Břeclavsku vyvedli čápi v roce 2023 tři mláďata, a i o rok později bylo hnízdo obsazeno párem čápů, kteří pečovali minimálně o jedno mládě.

Společnost EG.D nedávno dokončila deset přesunů čapích hnízd. Letos distributor ve spolupráci s ornitology vytipovává další lokality. Společnost také plánuje v ochraně ptactva pokračovat i nadále a zdokonalovat ochranné prvky, které pomáhají zachovat přírodu co nejméně dotčenou.

Dalším důležitým krokem v ochraně ptactva je mezinárodní projekt Eurokite, zaměřený na sledování pohybu určitých ohrožených druhů dravců pomocí GPS-GSM vysílaček a následné zabezpečení lokalit s jejich výskytem. Tento projekt pomáhá identifikovat rizikové oblasti a účinněji cílit ochranná opatření.

Život po životě, nový život pro staré knihy

Zdeňka Palkovičová

Někteří z nás mohou na tištěné knihy nahlížet v dnešní době elektronických čteček s určitým despektem. Ne každá kniha stojí za to, aby si ji člověk přečetl vícekrát, ne každá kniha si zaslouží být v domácí knihovně. Pojďme se ale na knihy podívat z jiného než literárního hlediska, a sice z hlediska udržitelnosti.

Trendem se stal minimalismus, hromadění věcí, a tudíž také knih, není nejen v módě, ale častokrát na to zkrátka doma není prostor. Tradičním místem a novým životem pro staré knihy bývaly antikvariáty. To je také to místo, kde i dnes můžete nalézt skutečné literární a historické skvosty. Antikvariáty ovšem už zdaleka nehrají prim.

Druhou šanci nepotřebným knihám dávají knihobudky.

Najít je lze na vlakových nádražích, na autobusových zastávkách, v obchodních centrech, v parcích nebo také na dětských hřištích. Jak taková knihobudka funguje? Jednoduše.

Půjčíte si z ní knihu, jakmile ji přečtete, tak ji zase vrátíte, nebo si ji prostě necháte. Knihobudky jsou tu už s námi víc než deset let. Jejich podrobný seznam je na www.knihobudka.cz

Další možností, jak darovat starým knihám nový život jsou knihovny.

Některé knihovny staré knihy berou, některé ne; stačí se jen zeptat. Také lze navštívit různá re-use centra. V některých jsou opravdu velké knihovny. Příkladem je to v Ostravě. Stará kniha může najít nové využití v dětských koutcích, dětských domovech nebo v nemocnicích. Ne každý si libuje v poslouchání podcastů, ne každý vlastní e-čtečku a ne každý o tyto novodobé vymoženosti stojí.

Skvělou možností je využití služby www.knihobot.cz

Ten přišel s revolučním nápadem, jak vrátit knihy do oběhu. Stačí nafotit hřbet knihy a knihobot pak dá do 24 hodin vědět, zda má někdo o danou publikaci zájem. Pro vybrané knihy pošle zdarma kurýra. Knihy lze odevzdat i v Levných knihách. A jako bonus pro Vás je, že jakmile se knihy prodají, dostane dárce podíl z prodeje.

Zkrátka: sto lidí, sto chutí.

Chybějící zálohování PET lahví a plechovek stojí ČR ročně 1,5 miliardy korun

Vladimír Klepáč

Každý rok bez zálohování přijde Českou republiku na 1,53 mld. korun. Jenom hodnota materiálu, který skončí na skládce, ve spalovně nebo pohozený v přírodě bez dalšího využití, přesahuje 640 milionů korun. Dalších 500 milionů korun tvoří zbytečné odvody do rozpočtu Evropské unie (EU) za nízkou míru recyklace PET lahví. Ty přitom byly často vytrženy, akorát je současný neefektivní systém nedokáže dále využít. Dalších 320 milionů korun jsou náklady, které obce platí za výsyp kontejnerů, kde PET lahve nyní končí, ať už jde o žluté popelnice nebo černé kontejnery na směsný odpad. A konečně 60 milionů korun platí obce za svoz a výsyp objemu, který tvoří nápojové obaly ve veřejných odpadkových koších. Vyplývá to z analýzy vytvořené Institutem cirkulární ekonomiky spolu s Iniciativou pro zálohování.

„Do celkové částky představující ztrátu se promítají pokuty za nerecyklovaný obalový plast udaný na trh, které ČR odvádí do rozpočtu unie, ztráta hodnoty obalů, které nebyly, ale přitom mohly být dále využity nebo náklady obcí na odpadové hospodářství s materiály, o něž by se po zavedení zálohování nemusely starat,“ uvedl Petr Novotný z Institutu cirkulární ekonomiky.

Pokud nebude spuštěno zálohování nápojových obalů, bude muset ČR i nadále platit poplatek Evropské unii za každou plastovou lahev uvedenou na trh, kterou současný systém nezvládl recyklovat. Pokuta je 800 EUR, což je zhruba 20 000 korun, za tunu plastů. Při aktuální míře recyklace PET lahví ve výši 50 procent platí Česko celkem zbytečně pokutu za zhruba 25 000 tun nerecyklovaného plastu, což je v souhrnu půl miliardy korun ročně.

Dalším nákladem, jemuž zálohy pomohou předejít, je podle odborníků ztráta hodnoty 25 000 tun PET lahví a 11 000 tun plechovek, které teď nedojdou k recyklaci a skončí na skládkách, ve spalovnách nebo pohozené v přírodě.

Při standardních výkupních cenách za tunu PET lahví a použitých plechovek jde o 235 milionů korun v plastových lahvích a 416 milionů korun v plechovkách. „Tyto sumy by mohly pomoci financovat systém sběru, třídění a recyklace použitých obalů a ušetřit tak peníze z veřejných rozpočtů a rozpočtů firem, které tyto obaly uvádějí na trh,“ uvedla Kristýna Havligerová z Iniciativy pro zálohování.

Nápojové obaly tvoří významnou část objemu veřejných odpadkových košů v Česku. „Jen hlavní město Prahu stojí výsyp tohoto druhu odpadu z veřejných košů ročně 20 milionů korun. Pro všechny města a obce České republiky, především pro turisticky atraktivní oblasti lze tento náklad odhadem vyčíslit celkově na 60 milionů korun ročně,“ doplnil Novotný.

Absence zálohového systému na PET lahve a plechovky znamená i řadu dalších negativních dopadů. V současném systému končí tři čtvrtiny plechovek ve směsném odpadu a polovina PET lahví navzdory vytržidění nedoputuje k recyklaci. Nápojové obaly tak ve velké míře končí na skládkách, ve spalovnách, nebo pohozené v přírodě a na ulicích měst a obcí.

ÚČTENKA ZA NESPUŠTĚNÍ ZÁLOHOVÉHO SYSTÉMU NA PET LAHVE A PLECHOVKY

Položka	Cena / rok
Odvod EU za nerecyklované plasty	500,00 mil. Kč
Nevyužitá PET lahve	235,10 mil. Kč
Nevyužitá plechovky	416,30 mil. Kč
Výsyp veřejných odpadkových košů	60,00 mil. Kč
Výsyp černých kontejnerů	320,00 mil. Kč
CELKEM (ročně zaplatí občané ČR)	1 531,40 mil. Kč

Vystaveno: 30. 1. 2025

Analýza nákladů nezálohování vznikla ve spolupráci s Institutem cirkulární ekonomiky.

ČESKO BEZ ZÁLOHOVÁNÍ: ROČNĚ LIDÉ ZAPLATÍ 1,5 MILIARDY KČ

Nezavedení zálohového systému nás bude stát víc, než si myslíme – jak přírodu, tak naši peněženku.

KOLIK A PROČ?

ODVOD EU ZA NEREKCYKLOVANÉ PLASTY

Česko každý rok platí pokutu za 25 000 tun nerecyklovaného plastu, tedy

500 MIL. KČ.

PETKY A PLECHOVKY KONČÍ NA SKLÁDKÁCH A VE SPALOVNÁCH

Nevyužití tohoto materiálu (kromě PET lahví to je i 11 000 tun plechovek) představuje ztrátu v hodnotě

651,4 MIL. KČ.

NÁKLAD NA PET LAHVE A PLECHOVKY V ČERNÝCH PŘEJÍČÍCH

Sejdeme se online :-) třeba na kávě s Evidentem...

Jana Srncová

KÁVA S EVIDENTEM

Pohodlně, online a s šálkem kávy – tak se dnes řeší administrativa! S BC LOGIA máte vše pod kontrolou. Každý poslední čtvrtek v měsíci.

ŠKOLENÍ BŘEZŮVKY

Pravidelná školení zajišťují, že naši uživatelé zvládnou práci s našimi systémy rychle a efektivně.

DEN MALÝCH OBCÍ V OLOMOUCI

Setkání s partnery a zákazníky na Dni malých obcí – představujeme inovace pro efektivní správu obcí.

NETFLIX A NORINKA

Naši čtyřnozí kolegové Netflix a Norinka vždy vědí, jak snížit pracovní stres a zvednout náladu.

Nový web ukazuje, jak jsou na tom obce a města s tříděním odpadu

Zdeňka Palkovičová

Třídění komunálních odpadů v krajích ČR (%)	
	2022
Hlavní město Praha	30,03 %
Středočeský kraj	43,61 %
Jihočeský kraj	46,17 %
Plzeňský kraj	42,66 %
Karlovarský kraj	37,38 %
Ústecký kraj	31,21 %
Liberecký kraj	37,14 %
Královéhradecký kraj	45,60 %
Pardubický kraj	50,61 %
Kraj Vysočina	49,56 %
Jihomoravský kraj	45,28 %
Olomoucký kraj	50,90 %
Zlínský kraj	44,63 %
Moravskoslezský kraj	48,25 %

Na nově zřízených webových stránkách ministerstva životního prostředí visoh2.mzp.cz je možné zjistit, jak je na tom konkrétní obec či město v oblasti třídění odpadů. Za vytvořením této unikátní veřejné databáze stojí ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s Českou informační agenturou životního prostředí CENIA.

Web nabízí data o produkci odpadů, nakládání s nimi a také informace o tom, jak konkrétní radnice plnila cíle třídění odpadu mezi lety 2021 a 2023. Jasně potvrzují, že mezi lety 2021 až 2022 vzrostla úroveň třídění ve všech krajích České republiky.

Radnice mají ze zákona povinnost dosáhnout cílů třídění tzv. recyklovatelné složky. Jinými slovy časem se bude stále více recyklovat. Údaje z let 2021 a 2023 ukazují, jak na tom byly konkrétní obce v tomto období. V roce 2030 musí obce a města dosáhnout toho, aby se třídilo 65 procent recyklovatelných složek z jejich celkového komunálního odpadu a v kalendářním roce 2035 to pak už bude minimálně 70 procent.

Dobrou zprávou je, že třídění komunálního odpadu v obcích se podle posledních dostupných dat zlepšuje.

Tři nejlepší kraje, a sice Olomoucký (50,90 %), Pardubický (50,61 %), Kraj Vysočina (49,56 %), třídí přibližně polovinu veškerého papíru, skla, kovů, plastů, biologického odpadu, dřeva, textilu, který vyprodukuje domácnosti a malé firmy. Ukazují to data za rok 2022, které ministerstvo životního prostředí zveřejnilo v souvislosti s plněním třídících cílů obcí podle zákona o odpadech.

Například podíl vytříděného odpadu v celkovém svezeném množství na Břeclavsku obvykle za rok 2023 nepřesahoval 50 %. Našel se zde ovšem premiant regionu, který tuto metu překročil, a to konkrétně Hustopeče, kde občané vytřídili 52,9 % recyklovatelných složek z celkového objemu komunálního odpadu. Těchto premiantů by i díky nové databázi mělo být stále více.

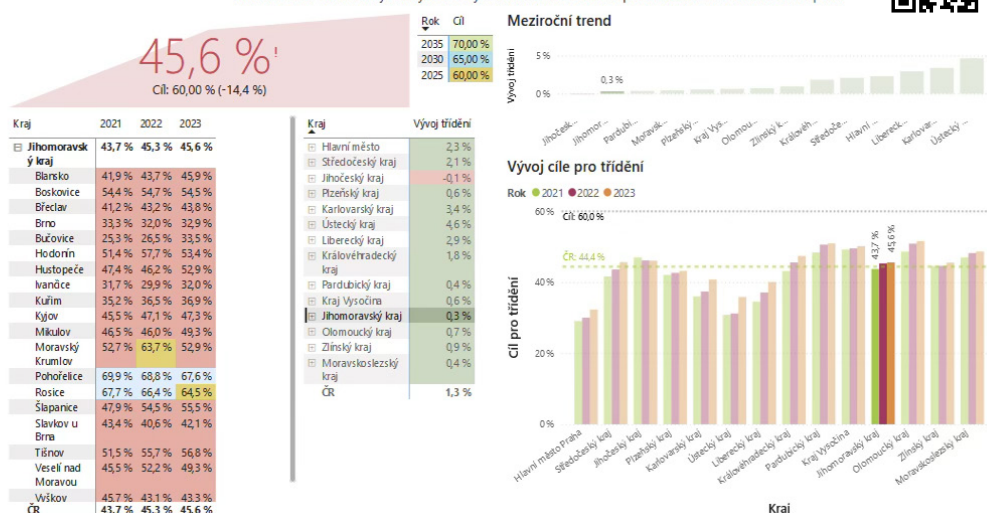
VISOH2 - Obecní indikátory - přehled obcí

Plnění cíle třídění mezi roky 2021 a 2023

Cíl pro třídění (oddělené soustředěné recyklovatelné složky)

Podíl oddělené soustředěných recyklovatelných složek komunálního odpadu a celkového komunálního odpadu.

Korkové zátky z lahví s vínem využije každý šikovný kutil

Zdeňka Palkovičová

Obyvatelé České republiky nejsou jenom milovníky kávy, ale především na Moravě holdují také vínu. Není divu, vždyť moravské víno má velmi dobré jméno i v cizině. Oba nápoje mají jednu věc společnou. Jde o odpad. Kávová sedlina neboli lógr lze využít jako kvalitní hnojivo do květináčů nebo na zahrádkách, ale co s korkovými zátkami? I pro ty je smysluplné využití.

Korek je materiál, který pochází z kůrky korkového dubu, který se nejvíce pěstuje v jižní Evropě a severních částech Ameriky. Velkou výhodou tohoto materiálu je, že není propustný, je dobře stlačitelný a je také pružný. Díky korku může i víno dýchat a dlouhodobě zrát, proto se hodí hlavně jako uzávěr archivních vín, ale nepohrdnou jím vinaři ani u běžných vzorků vín.

Korek je zkrátka malý a na první pohled velmi efektní materiál, z něhož lze vytvořit hromadu praktických věcí do svých domácností. Stačí se jen nechat inspirovat. Mistři kutilové dokáží z korkových zátek vyrobit prakticky cokoliv, a to od kuchyňské desky až po různé rámečky. A stejně jako kávovou sedlinu, i korkové zátky milují jak zahradníci, tak pokojové rostliny.

Protože je korek zcela přírodní materiál a je z velké části tvořen suberinem (pozn.: jde o přírodní polymer, díky kterému je korek tak pružný), odpuzuje škůdce jako jsou mšice, mravenci a slimáci. Navíc půda, která obsahuje zbytky

korku je nehostinným prostředím pro různé druhy nechtěných hub a plísní. V zahrádce můžete využít rozsekané korkové zátky jako mulč, u pokojových rostlin jako drenáž do květináčů.

A teď pár tipů pro korkové kutily. Co si lze vyrobit?

· Nástěnka na vzkazy

je praktickým prvkem, který snadno vyrobíte z korkových zátek. Ty můžeme pro tento účel rozřezat na poloviny a lepit na podložku plochou stranou, zatímco zakulacená strana bude sloužit k zapichování vzkazů.

· Korkové zátky

jsou také dobrým výchozím materiálem pro tvorbu knoflíků, jmenovek pro vaši jarní sadbu, držáků mobilních telefonů nebo tabletů, případně zásobníků na papírové kapesníky nebo misek na ovoce nebo na drobnosti.

· Praktickou pomůckou do kuchyně se mohou stát podložky pod horké hrnce a na kuchyňský parapet krmítko pro ptáky. K dalším funkčním doplňkům domácnosti lze přidat ještě držáky na šperky, rohožky do koupelny, které budou dobře sát vlhko, anebo praktické úchytky na kabely či pro telefonní sluchátka.

· Skvělým a praktickým nápadem je výroba krytu na flash disk. Stačí pár řezů ostrým nožičkem a je o bezpečnost všech svých flash disků postaráno.

Vyhazujeme hory textilu! Nově musí obce zajistit jeho třídění

Zdenka Palkovičová

V České republice se vyhodí ročně zhruba 180 000 tun textilu. S jeho vyhazováním do černých nádob s komunálním odpadem by měl být od letoška definitivní konec. Už žádné další oblečení, boty nebo bytové textilie nesmí zamířit na skládky a do spaloven.

Změnu má zajistit novela zákona o odpadech, schválená již v roce 2020. Konkrétně jde o tu jeho část, která od počátku roku 2025 nařizuje obcím zřizovat na jejich území místo, na němž mohou občané textil a obuv odložit. Jen takto lze totiž podle odborníků zajistit, aby byl tento odpad znovu využit či ekologicky zlikvidován.

Až dosud bylo pro vyhazovaný textil v republice přibližně 10.000 kontejnerů. Z oněch 180.000 tun odpadu v nich ale ročně končilo jen zhruba 15 procent tohoto odpadu. Jinými slovy šlo jen o asi 27.000 tun textilu, který byl po přetřídění znovu prodán v Česku nebo vyvezen k prodeji, recyklován (opětovně použité materiálu), upcyklován (přeměna na nové a kvalitnější materiály) nebo downcyklován (opětovné využití původního materiálu, i když následně nemá tak vysokou kvalitu).

Nová odpadová legislativa vyžaduje přímo od měst a obcí nejprve zajistit separaci tohoto odpadu. Následně budou radnice odpovědné i za to, že neskončí na skládkách nebo ve spalovnách. Textil a obuv se v budoucnu nebude recyklovat pouze přes kontejnery, ale i přes různá sběrná místa. Vzniknou i v prodejnách, kde bude možné například při zakoupení nové halenky odevzdat tu starou, která už vyšla z módy. Bude to obdoba prodejen s elektrozaobozím, v nichž lze odevzdat například staré televize.

Kdo to celé zaplatí?

Část poplatků spojených s výdaji na recyklaci materiálů, jako jsou sklo či plast, momentálně v ČR platí prodejce anebo výrobce, který produkty dává na trh. Někdy se poplatek rozdělí mezi oba subjekty. Stejný princip by se nově mohl týkat také textilu. Ve finále se tento poplatek asi zobrazí v cenách produktu, a vše zaplatí samotný zákazník. Nárůst cen by ale neměl být dramatický.

Příklad z Francie využívající systém rozšířené odpovědnosti výrobce. Poplatek za kus prodaného oblečení je zhruba jedna koruna. Při prodaném množství cca 288 milionů kusů textilu za rok to představuje výnos cca 288 mil. Kč. Tyto finanční prostředky jsou obcím přerozděleny podle počtu obyvatel, aby se radnice mohly o odpad postarat.

Ideální je, aby tento odpad ani nevznikal.

„První krok je ale u samotných výrobců textilu, kdy je důležité se zaměřit na kvalitu materiálu, design výrobku či jeho opravitelnost. Tam to všechno začíná. Druhý krok je třídění. Třetí krok jsou pak inovace – jedná se například o digitální štítky, úplné informace o tom, co se v textilu nachází, nebo recyklace z vlákna na vlákno,“ uvedla ředitelka Institutu cirkulární ekonomiky (INCIEN) Michaela Kloudová.

Firma z ČR umí recyklovat nemrznoucí směsi, jako jedna z mála v Evropě

Vladimír Klepáč

Použité chladicí a nemrznoucí směsi jsou velkou ekologickou zátěží. Je proto nutné s nimi zacházet jako s nebezpečným odpadem, jehož likvidace je vždy neekologická. Moderní technologie ale nyní umožňuje tyto chemikálie recyklovat a vrátet v plné kvalitě do oběhu. Ve střední Evropě ojedinělá technologie tak umožňuje společnosti Classic Oil zpracovat stovky tun nebezpečných látek a vytvořit z nich opět použitelné produkty.

„Zatím se setkáváme spíše s tím, že lidé o naší technologii neví a pořád řeší problém likvidace chladicích směsí,“ uvedl Tomáš Šroba, jednatel společnosti Classic Oil, která se recyklací zabývá. O recyklaci existuje spousta nesmyslných mýtů, které mezi lidmi kolují. „Technologie je tak pokročilá, že kvalita výsledného produktu s recyklátem vyhovuje nejpřísnějším požadavkům. Chceme tak dát na vědomí, že je tady něco, co problém s likvidací nebezpečných glykolových kapalin kompletně řeší,“ dodává.

Celý proces nakládání s odpadem je přitom velmi jednoduchý. Stačí shromáždit použité kapaliny a kontaktovat odběratele. Týká se to například velkých autoservisů, obchodních a kancelářských budov, sportovních areálů či autodopravců.

„Pro mnohé firmy může být překvapivé, že mohou ušetřit na nákladech za likvidaci. Stačí jen změnit přístup a začít vnímat použité chladicí kapaliny ne jako odpad, který je nutné za poplatek zlikvidovat, ale jako surovinu, které se mohou jednoduše zbavit pro další využití,“ popisuje Tomáš Šroba.

„Nemrznoucí směsi na bázi glykolů jsou chemické látky, které mohou v přírodě působit toxicky. Jejich nevhodná likvidace vede ke kontaminaci půdy, podzemních vod a ohrožení rostlin i živočichů. Proto je nelze jednoduše vylít, ale musí být odborně zpracovány jako nebezpečný odpad,“ doplnil ekolog Ing. Josef Marek, auditor v oblasti životního prostředí a častý konzultant projektů s vlivem na životní prostředí (EIA) ve Středočeském kraji.

Použité kapaliny je tedy nutné buď drazo a neekologicky likvidovat, nebo efektivněji a levněji recyklovat. Druhé řešení se jeví jako tzv. win-win řešení, ze kterého mají prospěch všichni včetně životního prostředí. Recyklace průmyslových kapalin aktuálně představuje jeden z důležitých trendů v oblasti průmyslové ekologie. Kromě ekonomických výhod přináší i významné snížení zátěže životního prostředí a podporuje principy cirkulární ekonomiky.

CLASSIC OIL s.r.o. je česká rodinná společnost zabývající se výrobou antifreezeů, chladicích a teplosměnných kapalin a oblastí private label. Společnost má hlavní sídlo ve středočeském Buštěhradě a kromě České republiky působí na trzích v Německu, Slovensku, Rakousku, Rumunsku a v mnoho dalších. Jako jediná firma ve střední Evropě se zabývá recyklací glykolových sloučenin a výrazně tak přispívá k snižování ekologické zátěže.

Vědcům z Česka taje Antarktida před očima, podle nich jen snaha Evropy nestačí

Vladimír Klepáč

Je to prý velmi smutný pohled, přičemž situace se prý rok od roku zhoršuje, aniž by se s tím dalo něco dělat. Antarktida, tajemný ledový kontinent, taje vědcům z Česka nezastavitelně před očima. Změny jsou jasně patrné přímo v okolí Mendelovy polární stanice na ostrově Jamese Rosse, který leží u Antarktického poloostrova. Podle výzkumníků jsou výsledkem globálně nedostatečné práce v oblasti recyklace odpadů, vypouštění skleníkových plynů a celkově lidské neúcty k planetě Zemi. Evropa se prý v této oblasti „opravdu snaží“, ale to nestačí.

Za uplynulé dvě dekády již ledovce v okolí stanice ztratily kvůli znečištění svoji dříve dokonale bílou barvu. S prodlužujícím se létem a zvyšujícími se teplotami půda rozmrzá do větší hloubky a dříve zelené mechy vysychají. Vývoj šokoval i výzkumníky. Tak rychlou degradaci nečekali.

„Vše bohužel nasvědčuje tomu, že se klimatickou změnu nepodaří nikoli zastavit, ale ani přibrzdit. Když si vybavím, jak to vypadalo u stanice kdysi a teď, jsem z toho velmi smutný,“ uvedl vedoucí Českého antarktického výzkumného programu Daniel Nývlt. Změny v polární krajině, které byly dříve patrné za zhruba sto let, jsou nyní vidět za jednu pouhou generaci.

Výzkumníci oceňují, že se země Evropské unie (EU) snaží snižovat množství vytvářených skleníkových plynů, urychlující klimatickou změnu a oteplení, na druhé straně se na jejich celosvětové tvorbě podílejí jen osmi procenty. „Pokud se nedomluví na jejich snižování země jako USA, Čína a Indie a státy Latinské Ameriky, což se asi nestane, bude se Antarktida měnit dál. Nezbude nám nic jiného, než se s tím smířit a tuto změnu mapovat,“ zdůraznil Nývlt.

Mendelovu stanici vybudovala v roce 2007 brněnská Masarykova univerzita. Záměrně pro stanici vybrali nejvíce odledněnou oblast kontinentu, kde jsou změny nejvíce viditelné. Seznam změn je dlouhý. Okraje ledovců vlivem oteplování ustupují a zmenšují se. Dříve byly bílé, nicméně nyní jsou jejich vrcholky stále více tmavé, a to kvůli nečistotám, které přináší vítr z odledněných a vyschlých částí kontinentu. Urychluje to tání; čistý tedy bílý ledovec totiž odráží až 95 procent slunečního světla, zatímco znečištěný tedy

zčásti ztmavlý jen zhruba 20 procent. Znečištění je patrné přibližně od roku 2016. K tomu se nabalují další změny.

Teploty jdou nahoru. Dříve byla průměrná roční teplota u stanice mínus 6,5 stupně, nyní se pohybuje okolo mínus čtyř stupňů Celsia. Za dvě desetiletí se zdvojnásobil počet dní s teplotou nad nulou. Roky 2022 a 2023 byly nejteplejší. Teprve se uvidí, jak na tom bude rok 2024.

Prodlužuje se antarktické léto, které panuje u jižního pólu od ledna do března. Sněhová pole tam pokrývala krajinu ještě v listopadu či v prosinci. Touto dobou ale už bývají pryč. „Protože léto začíná dříve, krajina vysychá. Kdysi zeleně zářící mechoviště jsou v únoru hnědá, protože jsou suchá,“ vysvětlil Nývlt. Mění se permafrost, tedy hloubka zamrzlé půdy. Dříve v létě rozmrzala do hloubky zhruba 70 centimetrů, nyní rozmrzá až do hloubky 110 centimetrů.

Na Mendelově stanici za dobu její existence pobývalo přes 150 výzkumníků ze zhruba 50 vědeckých oborů. Nývlt zdůraznil, že snahy o brzdění klimatické změny mají samozřejmě smysl. Vědci se ale obávají toho, že Evropa je zatím v této oblasti osamoceným bojovníkem. „Její snahy o změnu jsou chvályhodné, ale asi to, co dělá, prostě nebude stačit,“ dodal Nývlt.

Češi jsou velcí milovníci psů, jak to vypadá s psími exkrementy?

Šárka Fialová

V celé České republice je uváděn odhad počtu psů kolem 2 milionů a dvou set tisíc, zatímco koček je tu jen něco přes milion. Alespoň jednoho psa vlastní v Česku 42 % domácností, což nás řadí na špičku evropského žebříčku. Větší podíl domácností vlastních alespoň jednoho psa je už jen v Polsku (43 %) a v Rumunsku (45 %). Roční náklady na chov psa se pohybují mezi 12 a 23 tisíci Kč. Záleží na různých faktorech, jako je velikost psa, kvalita krmiva či potřeba a cena veterinární péče.

Část chovatelů či majitelů psů je ale stále přesvědčená, že po svém psovi uklízet nemusí. Ignoruje sáčky a koše na exkrementy, psí pisoáry a v neposlední řadě i hrozbu pokuty. Přesto se situace stále mění a to možná i díky odpovědnějšímu přístupu mladé generace. S psími exkrementy bojují i další země Evropy.

Jak je na tom Brno?

Na území města Brna žije nejméně 25000 registrovaných psů. Nejvíce psů v přepočtu na počet obyvatel nalezneme v brněnských městských částech: Ořešíně, Útěchově nebo v Ivanovicích. Vybrané poplatky za pejsky sice doputují do rozpočtů jednotlivých městských částí, ne vždy ale pokryjí náklady spojené s údržbou veřejných prostranství.

V městské části Brno-střed je umístěno přes 120 schránek se sáčky na psí exkrementy, pro zajímavost pořizovací cena schránky je 1 400 Kč a nákup sáčků stojí cca 80 tisíc Kč ročně.

Sáčky na psí exkrementy MČ Brno-střed objednává pravidelně každý rok od brněnské firmy DOG production.

Psí pisoár je prvkem městského mobiliáře

Brno každý rok investuje do revitalizace psích parků a hledá místa pro vytvoření dalších. Je také městem s největším počtem psích pisoárů, které se již staly neoddělitelnou součástí psího čurání. Místo, aby psi občurávali, co se jim zachce, nabízí se jim místa s betonovým psím „čuradlem“. Ten se psům líbí, jak tvarově (pořádný kolík hodný občurání), tak hlavně pachově. Tím, že tam každý den zanechávají pachy jiní psí kluci, láká to další psy k přechurání každý den.

A to je dobrá zpráva jak pro pejskaře, psí kluci se zde rádi venčí, tak pro nepejskaře, protože jim pak psi neobčurávají domy, auta, stromy apod. No a když se pisoár doplní odpadkovým košem a dávkovačem na sáčky na psí exkrementy, je tady místo pro pejskaře, jako dělané, co myslíte?

Lidé po celém Česku se v dubnu spojí, aby vytvořili největší swap na světě

Zdenka Palkovičová

Těšíte se na jaro, až vytrídíte garderobu nebo věci, které máte v domácnosti navíc? Skvělou příležitostí pro svěží start je SWAP FESTIVAL, který proběhne ve dnech 24. – 30. dubna 2025 nejen v Praze, ale i dalších českých městech. Přijďte vyměňovat věci na kteroukoliv z akcí s bohatým programem – nebo se přímo staňte spoluorganizátorem!

„Už osm let makáme na tvorbě udržitelnější verze světa. Postupně nám došlo, jak změnu k lepšímu urychlit: na celý jeden týden propojíme pořadatele výměnných akcí – swapů – ze všech koutů Česka. Věřím, že tak společně vytvoříme největší událost svého druhu na světě,“ popisuje Lucie Poubová, spoluzakladatelka neziskové organizace SWAP PRAGUE, z.s.

Organizátorům jde hlavně o rozpohybování již vyrobených věcí, ležících ladem ve skříních, šuplíkách, knihovných nebo kumbálech či garážích. „Každý máme doma spousta pokladů, které už nepotřebujeme. Tak proč si je mezi sebou lokálně nevyměnit a nešetřit za nákup, když už je v oběhu i v obchodech oblečení pro šest dalších generací,“ dodává Lucie Poubová.

SWAP PRAGUE právě teď vyzývá aktivní kolektivy i jednotlivce, aby se do festivalu zapojili jako organizátoři vlastní swapovací akce ve svém městě.

Co nabídne SWAP FESTIVAL 2025?

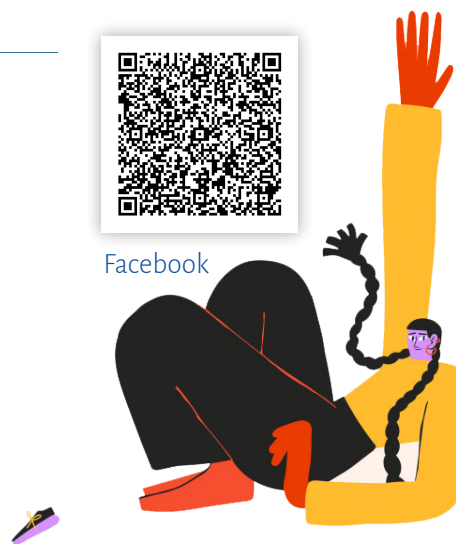
Týden plný swapů: v Praze i v regionech budou probíhat výměnné akce – swapy, zaměřené na oblečení, knihy, nádobí, hračky a další předměty.

Doprovodný program: opravy, půjčování, workshopy, přednášky a diskuze na témata spojená s udržitelností, prodlužováním životnosti zboží nebo lokálnosti a soběstačnosti jako způsobu života.

Podpora organizátorů: zapojení organizátoři swapů a doprovodného programu (oprav, workshopů atd.) obdrží intenzivní mentoring a návody, jak uspořádat lokální swap.

Facebook

CONTENÜR

Více jak 40 let praxe

Navrhujeme, vyrábíme a dodáváme nádoby na odpady.

Komplexní služby servisu a údržby pro města a obce.

WWW.CONTENUR.CZ

Nový satelit TROLL, vševidoucí oko nad Českem, je také bojovník s odpady

Vladimír Klepáč

Novou výkladní skříní vědců a kosmického průmyslu z České republiky se v půlce ledna tohoto roku stal v Brně vyvinutý a kompletně vyrobený satelit TROLL. Říkat mu lze i Vesmírný bojovník s odpady. Pro Českou inspekci životního prostředí (ČIŽP) bude totiž z oběžné dráhy Země na území ČR hledat černé skládky a průmyslové komplexy vypouštějící odpady do řek.

Družici vynesla na oběžnou dráhu raketa Falcon 9 americké společnosti SpaceX. Vyrobila ji společně s kosmickými firmami z moravské metropole brněnská společnost TRL Space. Satelit má speciální hyperspektrální kameru schopnou pořizovat detailní snímky Země. Je řízen z Brna a hlavním odběratelem dat je ČIŽP, která nejmodernější techniku využije k boji s odpady.

„TROLL bude sledovat i další jevy spojené s přírodou hned v několika koutech světa. Bude sledovat tání ledovců v Alpách a v Grónsku, bude snímkovat zemědělskou půdu v Africe a mimo jiné monitorovat také to, jak zvedající se hladina moře ohrožuje ostrůvky na Maledivách,“ řekl generální ředitel společnosti TRL Space Petr Kapoun. Snímky z Česka pomohou i s obnovou krajiny; lesníkům napoví, kde vysazovat nový prorost, vodohospodářům ukáže, kde vytvářet protipovodňová opatření, nebo nádrže pro závlahy zemědělské půdy.

Falcon 9 vynesl 15. ledna při misi Transporter 12 do výšky zhruba 550 kilometrů nad zemským povrchem celkem 131 satelitů, především minidružic, hned z několika států. Hodinu po startu se družice oddělily od rakety. Tři hodiny po startu se TROLL ozval operátorům v Brně.

Tým konstruktérů trolla

Na výrobě TROLLa se po technické stránce podílelo hned několik brněnských kosmických firem. Vývoj družice za zhruba 37,5 milionu korun trval dva roky. Tým kartografů z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze vytvořil pro tento projekt náročnou metodiku pro pořízení a zpracování dat z dálkového průzkumu Země.

„Díky této pokročilé technologii budeme schopni podstatně zpřesnit naši dozorovou činnost, a především odhalit protiprávní poškozování životního prostředí, o kterém bychom se jinak ani nemuseli dozvědět,“ uvedl k novému vesmírnému projektu ředitel inspekce Petr Bejček.

TROLL je se svojí hyperspektrální kamerou unikátem na celosvětové úrovni. Družic, které poskytují snímky ve vysokém rozlišení se totiž na orbitě dosud pohybuje pouze velmi málo.

Mise TROLL je komerční projekt. „Prošlapáváme novou, komerční cestu. Investovali jsme do stavby a vypuštění vlastního satelitu. Ten budeme provozovat a data z něj prodávat. Samozřejmě ale chceme, aby z něj měla největší užitek Česká republika,“ dodal Kapoun. TRL Space patří k významným brněnským kosmickým firmám, kterým se v moravské metropoli mimořádně daří. Společnost je výrobcem především malých satelitů, tzv. CubeSatů.

Brno připravuje Cirkulární centrum, v oblasti odpadů má tah na branku

Filip Chvátal

Autor je náměstkem primátorky Brna pro životní prostředí, bezbariérové město a rodinnou politiku

Naše společnost je v současnosti ovlivňována řadou aspektů, které jí ubírají, kulantně řečeno na klidu. Světoví lídři se více než kdy dříve v novodobé historii lidstva soustředí na posilování svojí moci a otázky ochrany životního prostředí je zajímají pramálo. Pravidelná varování vědců zapadají v záplavě jiných, pro běžné lidi důležitějších informací. Stále více lidí se soustředí na sebe, nanejvýše ještě tak na svoji rodinu. A právě pro naše rodiny a obecně, pro po nás nastupující generaci, chceme zachovat prostředí, v němž žijeme, v co nejvyšší kvalitě. I to je úloha vlád a také samosprávy.

Město Brno čelí lokálně nemenším výzvám jako státy a ostatní rozvinutá sídla v nich a jeho nezastupitelnou rolí je vypořádat se například s nadměrným množstvím odpadů, vlnami veder nebo naopak deštivými rozmary počasí.

V této oblasti je například naší snahou odpad využívat jako surovinu pro výrobu energie, což se obstojně daří, ale rovněž bychom na území našeho města rádi vytváření odpadu předcházeli. Jednou z cest je zpětné využití odpadu nebo zajištění odpadu eufemisticky řečeno nový život, tak zvané Re-use. V současnosti funguje v Brně celkem šest re-use pointů a jejich otevření se nám podařilo jako vůbec prvnímu městu v Česku. Uvědomujeme si, že toto však nestačí a naším dalším cílem je vytvoření Cirkulárního centra, jako je tomu například v Ostravě nebo Bratislavě, protože nejlepší odpad je ten, který nevznikne!

Co se změn klimatu týká, připravuje se město Brno budováním protipovodňových opatření, což Brňané vidí již několikátým rokem. Loni jsme se však přesvědčili, že tyto investice jsou zcela na místě. Bude-li pršet, budeme připraveni, ale voda nám může naopak chybět. Proto jsme se pustili cestou budování zelených vegetačních střech a jejich podporou ve stavebních projektech Brňanů. I v tom bylo Brno v Česku prvním městem mezi všemi. Tyto střechy dokáží vodu zadržet a zpomalit její odtok. No a krom dalších benefitů mají i schopnost ochlazovat své okolí. Zkuste si v parném dni bosou nohou šlápnout na trávu a pak třeba na beton a sami jistě naznáte, co je příjemnější. A jelikož byl letošní leden nejteplejším v historii měření, můžeme očekávat, že i letní měsíce budou trhat rekordy.

O tom, jak město Brno čelí těmto a dalším výzvám z oblasti klimatické změny se dočtete nejvíce na našem webu brno.cz a doufám, že naleznete ochotu pomoci svému městu stejně, jak se o to snaží samo. Jen společně můžeme čelit budoucnosti tak, aby i naše rodiny a děti mohly považovat Brno za příjemné a kvalitní místo pro život.

B | R | N | O

ČTĚTE S NÁMI...

VY TŘÍDĚNO
MAGAZÍN

SOUTĚŽTE S MAGAZÍNEM VYTŘÍDĚNO, ČTĚTE, ODPOVĚZTE A VYHRAJTE!

Zajímá nás, zda magazín Vytříděno opravdu čtete a také vám to čtení chceme zpestřit. Proto jsme pro vás připravili soutěž. Co budete potřebovat? Stačí pozorně prolistovat aktuální vydání a odpovědět na naše otázky. Zapojte se i vy do slosování o skvělou a pěkně „vytříděnou“ výhru!

JAK NA TO?

Prostudujte magazín Vytříděno.
Najděte odpovědi na soutěžní otázky,
které se týkají konkrétních článků.
Odpovědi odešlete přes online formulář
na www.vytridis-usetris.cz

nebo použijte QR kód →

JEN 2 SOUTĚŽNÍ OTÁZKY

- 1 Jak se jmenuje satelit, který z oběžné dráhy pomáhá odhalovat černé skládky?
- 2 Jak se jmenuje aplikace, která výrazně zjednoduší čtení čipů a QR kódů v terénu?

**TĚŠTE SE, ZDA BUDETE
VYLOSOVÁNI PŘÁVĚ VY!**

Své odpovědi prosím odešlete nejpozději do 30. 4. 2025 prostřednictvím online formuláře. Co můžete vyhrát?

1. Cena: láhev skvělého moravského vína.
2. Cena: volná VIP vstupenka na naši akci – Znojmo-Dobšice 1809, rekonstrukce napoleonské bitvy.

PRAVIDLA SOUTĚŽE:

Do soutěže budou zařazeny pouze úplné odpovědi se jménem a kontaktem.

Každý účastník se může zapojit pouze jednou.

Uzávěrka pro zaslání odpovědí je 30. 4. 2025.

Výherce vylosujeme do 14 dnů od ukončení soutěže a kontaktujeme je e-mailem/telefonicky.

Vytříděno s BC LOGIA, a.s.
MAGAZÍN O ODPADĚCH A TŘÍDĚNÍ, EKOLOGIE,
NOVINKY ZE SVĚTA ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ.
Četnost vydávání: 4x ročně (nepravidelná).

Vydavatel: BC LOGIA, a.s., se sídlem Baarovo nábřeží 749/38,
614 00 Brno, IČ: 64505410, DIČ: CZ64505410.
Vydáno 20. 2. 2025 v Brně.
Registrace: ISSN 2788-2535. MK ČR E 24439.

www.bclogia.cz / www.vytridis-usetris.cz / www.odpadyprofirmy.cz